

Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti arasında 7. Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi Toplantısı Ortak Bildirisi

Tahran – 19 Temmuz 2022

Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti arasında Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi 7. Toplantısı, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ekselansları Recep Tayyip Erdoğan ve İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ekselansları Seyyid İbrahim Reisi'nin eş başkanlığında, listesi ekte sunulan Bakanların katılımıyla 19 Temmuz 2022 tarihinde Tahran'da gerçekleştirilmiştir.

Taraflar, ikili ilişkilerinin mevcut durumunun yanısıra, bölgesel ve küresel gelişmelerin ışığında,

Aralarındaki son dört asırdır kardeşlik ve dostluk ilişkilerinin varlığı ve devamı ile bu ilişkilerin, karşılıklı saygı, karşılıklı çıkar ve iyi komşuluk temelinde genişletilmesinin önemini *vurgulayarak* ,

İki ülkenin üst düzey yetkililerinin ekonomik, ticari ve transit geçişlerle ilgili bağlarını sürekli biçimde geliştirmeye yönelik güçlü siyasi iradelerini *yineleyerek*,

Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi'nin geçmiş toplantılarında alınan kararların uygulanması ihtiyacını *vurgulayarak*,

İkili ve bölgesel düzeyde terörün her türüne ve biçimine karşı güçlü siyasi iradelerini *ifade ederek*,

Çatışmaların barışçı çözümü için bölgesel ve uluslararası mekanizmaların asli, yadsınamaz önemini ve daha adil bir uluslararası düzenin kurulmasını teminen adaletli, tam kapsayıcı ve insani yaklaşımların gerekliliğini *vurgulayarak*,

Siyasi, ekonomik, kültürel, bilimsel ve güvenlik işbirliğinin yanısıra, iki ülke arasında sürekli üst düzey heyet teatileri ziyaretleri yoluyla, ikili ilişkilerin daha da güçlendirilmesi yönündeki amaçlarını bir kez daha tekrarlamışlardır .

Taraflar:

Mevcut mekanizmalardan tam anlamıyla yararlanmak ve Karma Ekonomik Komisyon, Tercihli Ticaret Anlaşması (PTA), ulaştırma, bankacılık, gümrük, sağlık ve tarım alanlarında ortak işbirliği komiteleri dahil yürürlükte bulunan Anlaşmaları ve düzenlemeleri tam olarak uygulamak suretiyle, ikili ticaret hacmini artırma ve ekonomik işbirliği için yeni imkanlar yaratma konusundaki taahhütlerini *vurgulamışlar*;

Yatırımlara yönelik güvenli ve cazip bir ortam yaratmak dahil , iki ülkenin özel sektörlerine garanti ve teşvik sağlamanın önemini *yinelemişler*;

bölgesel karayolları ve demiryolları transit ve ulaştırma koridorlarında altyapıya ortak yatırım yapılması yönünde özel sektörleri teşvik konusundaki iradelerini *ifade etmişler*;

Enerji alanında ikili işbirliğinin güçlendirilmesi ve genişletilmesini *vurgulamışlar*;

Çevrenin korunması ve su kaynakları yönetimi alanlarında ortak işbirliğini güçlendirmek ve genişletmek amacıyla, ikili istişarelerin sürdürülmesini ve ortak çalışma gruplarının kurulmasını *vurgulamışlar*;

Konsolosluk işlerinde işbirliğini genişletmeye yönelik çabaların artırılması ve konsolosluk istişarelerinin düzenli olarak yapılması ihtiyacı konusundaki ortak çıkarlarını *vurgulamışlar*;

Türkiye Büyük Millet Meclisi ile İran İslam Cumhuriyeti İslamî Şûra Meclisi arasında halihazırda mevcut parlamenter diplomasinin ve

bunun parlamenter işbirliği yoluyla genişlemesinin *üzerinde durmuşlar*;

Uluslararası siyasi uyuşmazlıkların tek taraflı yaptırımlarla değil, yalnızca anlamlı siyasi diyalogla ele alınabileceğine dair inançlarını *ifade etmişler*;

Uluslararası hukuk çerçevesinde, çatışmaların barışçı çözümüne ve bölgesel ve küresel meseleler karşısında güç kullanılmamasına ilişkin ortak çıkarlarını *ifade etmişler*;

Ukrayna'daki savaşın olumsuz sonuçları hakkındaki endişelerini *ifade ederken*, müzakereler sonucunda elde edilebilecek bir çözümün gerekliliğini ve aciliyetini ve ortaya çıkan küresel gıda krizi dahil, ancak bununla sınırlı olmamak üzere, krizin insani yansımalarının ele alınmasına yönelik ortak çabaların önemini *vurgulamışlar*;

Tüm biçimleri ve tezahürleriyle terörizmi kınadıklarını teyid ederek ve fark gözetmeksizin bütün terör örgütleriyle mücadele ihtiyacını *hatırda tutmuşlar*;

Ortak sınırları boyunca terör örgütlerinin ve organize suç şebekelerinin varlığını ve faaliyetlerini önlemek için karşılıklı olarak kararlaştırılacak mevcut ve daha fazla ikili mekanizmalardan tam olarak yararlanacaklarına dair kararlılıklarını da *vurgulamışlar*;

Göçün temel nedenlerinin tespit edilmesi konusunda işbirliğinin önemini *vurgulamışlar* ve düzensiz göç hareketleriyle baş edebilmek amacıyla sınır yönetiminin geliştirilmesinin ve bu bağlamda iki ülkenin ilgili kurumları arasında, 14 Mart 1937 tarihli Türkiye-İran sınır anlaşması çerçevesinde eşgüdümün artırılmasının önemini ve Mültecilerin Statüsüne ilişkin 1951 Sözleşmesi ve 1967 Protokolü'nün hükümlerinin altını çizmişler;

Suriye'nin toprak bütünlüğüne, siyasi birliğine ve ulusal egemenliğine olan bağlılıklarını *vurgularken*, Suriye halkının acılarını

hafifletmenin tek yolunun siyasi bir çözümden geçtiğini ve Astana anlaşmalarının uygulanmasının önemini *bildirmişler*;

Yemen'de devam etmekte olan siyasi ve insani krizin acilen sona erdirilmesi gerektiğinin *altını çizmişler*; uluslararası toplumu Yemen halkına, özellikle de çocuklara gıda ve diğer temel ihtiyaçları sağlamak için birlikte çalışmaya çağırılmışlar; tarafların vardığı ateşkesi memnuniyetle karşılamışlar; ve çatışmayı çözmek için bunun kalıcı bir ateşkesi ve siyasi bir süreci beraberinde getirmesini umduklarını ifade etmişler ve BM Genel Sekreterinin özel temsilcisinin bu yöndeki çabalarını desteklemişler,

Afganistan'da, bütün siyasi ve etnik grupları temsil edecek, etnik ve mezhepsel ayrım olmaksızın tüm Afgan vatandaşlarının güvenliğini sağlayacak, tüm biçimleriyle ve tezahürleriyle terörizmle etkin mücadele edecek kapsayıcı bir hükümet kurulmasının gerekliliğini *yinelemiş* ve sürdürülebilir sosyal ve ekonomik kalkınma için gerekli olan, kadınların yaşamın her alanına tam, eşit ve anlamlı katılımlarının ve dahil edilmelerinin önemini *vurgulamışlar*.

Irak'ın toprak bütünlüğünün korunmasını *vurgulamışlar*; ülkedeki siyasi sürece ve kapsayıcı ve işleyen yeni bir hükümet kurulmasına yönelik desteklerini dile getirmişler; terörle mücadele ve ülkenin yeniden inşasına yönelik çabalarında Irak hükümetine desteklerini ifade etmişler; bölgede kalıcı istikrarın sağlanması için ekonomi ve ticaret alanlarında bölgesel işbirliğinin genişletilmesinin önemini belirtmişler ayrıca, Irak topraklarının, teröristlerin komşu ülkelere yönelik saldırılar düzenleme amacıyla kullanmalarına izin verilmemesinin önemini *altını çizmişler*;

İslam dünyasının en temel meselesi olan Filistin ve Kudüs'ün her zaman ilgi ve dikkatleri dahilinde olduğunu *vurgulamışlar* ve her iki ülke, Filistin meselesinin vazgeçilmez haklarını gerçekleştirme çabalarına ve eylemlerine ilkeli biçimde destek sağlama *sözünü vermişler*; yasadışı yerleşim eylemleri de dahil olmak üzere, tüm tek

tarafli politikalara bir son verilmesinin ve Kudüs-ü Şerif'in kutsalliginin korunmasinin önemini *vurgulamislari*;

Güney Kafkasya'da çok yönlü işbirliğinin geliştirilmesi için 3+3 Bölgesel Danışma Platformu'nun öneminin ve toplantılarının düzenlenmesinin gerekliliğinin *altını çizmişler*;

Birleşmiş Milletler, İslam İşbirliği Teşkilatı, EİT ve D-8 gibi her iki ülkenin de üyesi olduğu uluslararası kuruluşlarda işbirliğinin önemini *vurgulamışlardır*.

Yukarıdaki hususlara istinaden ve Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi'nin yedinci toplantısı vesilesiyle, aşağıda başlıkları kayıtlı belgeler Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ekselansları Recep Tayyip Erdoğan ve İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ekselansları İbrahim Reisi'nin huzurlarında imzalanmıştır:

ANLAŞMALAR

1. Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti arasında Kapsamlı Uzun Vadeli İşbirliği Planı
2. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Arasında Diplomatik Arşiv Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptı
3. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma
4. Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı ve İran İslam Cumhuriyeti Spor ve Gençlik Bakanlığı Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Eylem Planı
5. Eylem Planı (Türkiye Cumhuriyeti Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ile İran Küçük Sanayi ve Endüstri Parkları Kurumu (ISIPO) arasında 7 Nisan 2015 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptının tamamlayıcısı hükmünde)

6. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME) ile İran İslam Cumhuriyeti Standartlar ve Endüstriyel Araştırma Enstitüsü Ulusal Metroloji Merkezi Arasında Mutabakat Zaptı
7. İran İslam Cumhuriyeti Yayın Kurumu (IRIB) ile Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) Arasında İşbirliği Protokolü
8. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ve İran Yatırım, Ekonomik ve Teknik Destek Kurumu Arasında Yatırım Tanıtım Faaliyetlerinde İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptı